

POSTGRADUAAT NEUROLOGISCHE ZORG

AANBOD VAN OPLEIDINGEN VOOR NEUROVERPLEEGKUNDIGEN EN ANDERE PARAMEDICI.

Georganiseerd door de Belgische vereniging voor neuroverpleegkundigen in samenwerking met Artevelde hogeschool, Odisee hogeschool, University College Leuven-Limburg en katholieke hogeschool Vives

PROGRAMMAGIDS

Inhoudsopgave

Inleiding 2

Belgische competentieprofiel voor neuroverpleegkundigen 3

Basisopleiding neurologische zorg 6

Voortgezette opleiding beroertezorg 8

Voortgezette opleiding neurologische zorg 10

Voortgezette opleiding neurochirurgische zorg 12

Planning 14

Het onderwijslandschap verandert ... 16

Het postgraduaat neurologische zorg 17

Voor meer informatie 18

Inleiding

Neurologische aandoeningen zijn een verzamelnaam voor tal van pathologische beelden aan het zenuwstelsel. Vrijwel iedereen krijgt in z'n leven te maken met een neurologische aandoening, al is het in de directe omgeving. De impact van een leven met een neurologische aandoening is echter groot.

Vermits de vele gezichten van de zorg is het onmogelijk om tijdens de basisopleiding verpleegkunde studenten volledig voor te bereiden op de zorg voor alle patiënten. De neurologische patiënt is daarboven complex en heeft een specifieke (multidisciplinaire) zorgnood.

In het kader van levenslang leren stelt de Belgische Vereniging voor Neuroverpleegkundigen (BVNV) daarom het postgraduaat Neurologische zorg voor.

Dit postgraduaat is het resultaat van een duurzame samenwerking tussen de BVNV, de Belgian Stroke Council en vier Vlaamse hogescholen: Artevelde hogeschool, Odisee hogeschool, University College Leuven – Limburg en katholieke hogeschool Vives.

Het postgraduaat richt zich in eerste plaats op neuroverpleegkundigen, maar biedt zeker ook een meerwaarde voor andere paramedici.

We vinden het belangrijk dat elke verpleegkundige of paramedicus toegang heeft tot elke module van het postgraduaat. De lessen worden dan ook doorheen Vlaanderen georganiseerd. In diverse hogescholen worden de lessen ook deels online gehouden.

De samenwerking tussen de BVNV en de hogescholen garandeert een uitstekende kwaliteit van opleiding en ook een totaalaanbod waaruit jij gericht kan selecteren welke opleiding het best bij jou past.

Het postgraduaat bestaat uit een basisopleiding en een voortgezette opleiding. Bij deze voortgezette opleiding kies je uit:

- beroertezorg
- neurologische zorg
- neurochirurgische zorg

Om tegemoet te komen aan de werkdrukke kan je ook opteren om **bepaalde lesonderdelen** binnen de basismodule of voortgezette opleiding te volgen. Dit zorgt ervoor dat je de opleiding langer kan spreiden. Hierdoor krijgt de opleiding in combinatie met je werk, gezin, hobby's ... meer ademruimte.

Met deze opleiding hopen we, samen met jou, de kwaliteit van zorg voor neurologische patiënten te garanderen. Als clinical leader weet je hoe kwetsbaar deze patiënten zijn en besef je dat een degelijke kennis onontbeerlijk is om je klinische expertise verder op te bouwen.

Het postgraduaat biedt verpleegkundigen en paramedici de kans om te groeien tot gespecialiseerde zorgverstrekkers.

Belgisch competentieprofiel voor Neuroverpleegkundigen

De kerncompetenties van neuroverpleegkundigen vinden hun oorsprong in de behoeften van patiënten met een neurologische aandoening. Deze behoeften zijn specifiek en verschillend van de noden van de andere patiënten. Eén van de belangrijkste redenen zijn de verschillende stoornissen die patiënten met neurologische aandoeningen kunnen hebben.

In de acute fase van een neurologische aandoening zijn de vitale functies verstoord. De verstoring van de vitale functies verschilt niet zozeer in vergelijking met andere patiëntengroepen, maar toch zijn er een aantal specifiek neurologische urgenties die levensbedreigend zijn en dus extra kennis, aandacht en behandeling vragen. Voorbeelden zijn intracranieële drukverhoging, bewustzijnsveranderingen of ademhalings- en slikproblemen.

Patiënten met een neurologische aandoening hebben te maken met een complexe mix van sensomotorische, cognitieve, emotionele en gedragsmatige problemen die grote gevolgen hebben voor de zelfredzaamheid en het gedrag van deze patiënten.

Patiënten met aandoeningen aan het centraal zenuwstelsel – zoals bijvoorbeeld een beroerte, de ziekte van Parkinson, dementie, hersentrauma of infectie – hebben vaak meer dan één van deze stoornissen tegelijkertijd.

Deze mix van stoornissen vormt vaak de achtergrond van de immense impact van het leven met een neurologische aandoening op het dagelijks functioneren en de kwaliteit van leven van zowel de patiënten als hun omgeving. Zo kan vermoeidheid tot verminderde sociale participatie leiden en lukt het voor patiënten met sensomotorische en cognitieve stoornissen vaak niet langer om te werken of thuis te blijven wonen.

Concreet betekent dit dat er van een neuroverpleegkundige competenties verwacht wordt binnen het wijde scala van levensbedreigende situaties tot het ondersteunen in zelfmanagement en het borgen van een maximaal kwaliteit van leven.

In het Belgisch competentieprofiel* voor neuroverpleegkundigen omschrijven vijf kerncompetenties kort en krachtig welke competenties een neuroverpleegkundige nodig heeft in de zorg voor de behoeften van patiënten met een neurologische aandoening. Het volledige en gedetailleerde Belgische competentieprofiel voor neuroverpleegkundigen is te downloaden op www.bvnnv.be

*Het Belgische competentieprofiel voor neuroverpleegkundigen is gebaseerd op het Europees competentieprofiel dat in 2006 ontwikkeld werd. Het vond zijn oorsprong in het Europees Functieprofiel voor neuroverpleegkundigen, gepubliceerd voor de European Association of Neuroscience Nurses (EANN)

DE 5 KERNCOMPETENTIES VAN NEUROVERPLEEGKUNDIGEN

KERNCOMPETENTIE 1

Neuroverpleegkundigen bieden professionele neuroverpleegkundige zorg aan, gebaseerd op onafhankelijke verantwoordelijkheid.
De neuroverpleegkundige garandeert kwaliteitsvolle zorg.

KERNCOMPETENTIE 2

Neuroverpleegkundigen coördineren een integraal en coherent geheel van verpleegkundige zorg met één doelstelling: continuïteit van de zorg binnen de volledige zorgketen.
De neuroverpleegkundige benadrukt in de coördinatie het interdisciplinaire karakter van de zorg voor patiënten met een neurologische aandoening.

KERNCOMPETENTIE 3

Neuroverpleegkundigen stellen een goed voorbeeld (rolmodel) voor (nieuwe) verpleegkundigen en coachen teamleden om te functioneren als een zorgverlener/ regisseur en om zich te ontwikkelen als een individu binnen de organisatie en het beroep.
De neuroverpleegkundige treedt op als clinical leader.

KERNCOMPETENTIE 4

Neuroverpleegkundigen ontwerpen en ontwikkelen een beleid rond verpleegkunde, zorgprogramma's, richtlijnen en protocols voor patiënten met een neurologische aandoening, gericht op zorginnovaties en verbetering van de kwaliteit van zorg. Neuroverpleegkundigen nemen binnen dit alles een vernieuwende rol op.
De neuroverpleegkundige baseert zich op evidence-based practise.

KERNCOMPETENTIE 5

Neuroverpleegkundigen ontwerpen, ontwikkelen en geven advies rond het beleid en organisatie van de zorg, het dienstmanagement en het beleid van de instelling. Binnen dit alles treden ze op als 'companion' van de neurologische patiënt en zijn naasten.
De neuroverpleegkundige stelt de patiënt met een neurologische aandoening centraal.

Programma postgraduaat Neurologische zorg

Het postgraduaat neurologische zorg bevat 2 opleidingen:

- 1 basisopleiding (10 studiepunten)
- 1 voortgezette opleiding naar keuze (10 studiepunten)

Om het getuigschrift van postgraduaat neurologische zorg te behalen, volg je de basisopleiding en één aanvullende opleiding naar keuze (in totaal 20 studiepunten).

Wij adviseren jou om eerst de basisopleiding te volgen, alvorens een voortgezette opleiding. In de basismodule wordt namelijk de biomedische basis neurologie – anatomie, fysiologie en fylogenese en pathologie – gelegd die je ondersteuning biedt tijdens de voortgezette opleiding.

Basisopleiding

Neurologische zorg

In de basisopleiding neurologische zorg krijg je eerst de normale werking van het perifeer en centraal zenuwstelsel uitgelegd. Vervolgens leggen experts de meest voorkomende neurologische ziektebeelden en hun behandelingen uit. De focus ligt hier voornamelijk op de biomedische benadering van neurologische aandoeningen. De derde module specificeert zich in de interdisciplinaire benadering van een neurologische patiënt. Hier komen diverse disciplines aan bod. Zij reiken de student de juiste handvaten voor een kwaliteitsvolle zorg.

De basisopleiding is een must voor elke zorgverlener die te maken heeft met patiënten met een neurologische aandoening, ongeacht de setting waarin de patiënt verblijft.

VAK	STUDIE-PUNTEN	LESUREN	EVALUATIE
De normale werking van het zenuwstelsel	3	11	schriftelijk examen
<ul style="list-style-type: none"> • de anatomie en fysiologie van het zenuwstelsel • diagnostiek binnen de neurologie: klinisch onderzoek - medische beeldvorming • de fysiologie en assessment van pijn • de normale intracranieële druk en het monro-kellieprincipe 			
Pathologie van het zenuwstelsel	4	27	schriftelijk examen
<ul style="list-style-type: none"> • multiple sclerose – medisch en verpleegkundig luik • amyotrofische laterale sclerose – medisch en verpleegkundig luik • de ziekte van Parkinson en parkinsonisme – medisch en verpleegkundig luik • epilepsie en epilepsie monitoring – medisch en verpleegkundig luik • neurotrauma • hoofdpijn en vertigo • ischemisch CVA • hemorrhagisch CVA • Guillain-Barré, myastenia gravis en neuropathieën • infecties van het zenuwstelsel • neuro-oncologie • slaap en slaapstoornissen • liquorcirculatiestoornissen – medisch en verpleegkundig luik • dementie en gedragsstoornissen 			
Interdisciplinaire benadering van patiënten met een neurologische aandoening	3	11	schriftelijk examen observatie-opdracht
<ul style="list-style-type: none"> • basishandvaten binnen de ergotherapie, kinesitherapie, diëtiëk, logopedie • ethische en juridische aspecten • rol van de eerste lijn bij een neurologische patiënt • rol van de podoloog • psychologie (gedrags- en emotionele gevolgen van NAH) 			

Tip het handboek Brein & zorg (Baumans & Gillis, 2017) is het theoretische naslagwerk voor deze basisopleiding.

Te bereiken kerncompetenties

Voortgezette opleiding Beroertezorg

Deze opleiding richt zich tot zorgprofessionals die betrokken zijn bij de opvang en behandeling van patiënten met een beroerte. Deze patiënten komen, na de dienst spoedgevallen, meestal op een stroke unit of afdeling intensieve zorgen terecht.

De wet omtrent beroertezorg uit 2014 erkent de neuroverpleegkundigen als medecoördinator binnen een interdisciplinair team. Een belangrijke evolutie waarbij een kwaliteitsvolle opleiding nodig is. Na het volgen van deze voortgezette opleiding beroertezorg die tevens erkend is door de Belgian Stroke Council én de European Stroke Organisation - beschik je als verpleegkundige of andere paramedicus over de nodige vorming om deel uit te maken van een beroerteteam. Deelnemers die geen getuigschrift van een postgraduaat wensen, kunnen zich ook inschrijven voor één deelmodule of zelfs één lesdag.

VAK	LESUREN	EVALUATIE
NEUROVASCULAIRE ANATOMIE, FYSIOLOGIE EN PATHOFYSIOLOGIE	20	Schriftelijk examen/ paper
<ul style="list-style-type: none"> • anatomie en fysiologie van het zenuwstelsel • vascularisatie van de hersenen en het ruggenmerg • co-morbiditeiten bij beroerte • pathofysiologie bij beroerte • bloeding, ischemie, macro/ micro-angiopathie, cardio-embolie, zeldzame oorzaken • 3 uur vorming 		
DIAGNOSTIEK EN BEHANDELING BIJ EEN ACUTE BEROERTE	21	Schriftelijk examen/ paper
<ul style="list-style-type: none"> • diagnose acute beroerte • acute medische behandeling • trombectomie • interventionele radiotherapie • neurochirurgische behandeling bij een beroerte • risicobepaling – preventief recidief • secundaire preventie na een beroerte • KB beroertezorg • organisatie van een eenheid acute beroertezorg • beroertezorg in Europees perspectief 		
INTERDISCIPLINAIRE ORGANISATIE VAN DE BEROERTE	35	Schriftelijk examen/ paper
<ul style="list-style-type: none"> • Hoe klinische studies omtrent beroertezorg opzoeken en beoordelen? • sociale re-integratie • multidisciplinaire organisatie – klinisch paden (+ ontslagmanagement) • case management • (vroegtijdige) revalidatie na een beroerte • ethische aspecten bij patiënten met een chronische invaliderende ziekte, onherstelbare neurologische schade en het levenseinde • verpleegkundige zorg na een beroerte, inclusief registratie • rol van een advanced nurse practitioner in de beroertezorg • ergotherapeutische zorg na een beroerte • kinesitherapeutische zorg na een beroerte • neuropsychologische zorg na een beroerte • logopedische zorg na een beroerte • gespreksvoering bij moeilijk bespreekbare onderwerpen • gespreksvoering: motiverende technieken • practica met interdisciplinaire casuïstiek • paperpresentatie 		

Te bereiken kerncompetenties

Voortgezette opleiding

Neurologische zorg

De neurologische aandoening is een feit: de diagnose en de behandeling zijn beslist. Maar wat betekent het om verder te leven met een neurologische aandoening? Leven met een neurologische aandoening is vaak leven met een chronische ziekte.

De interdisciplinaire aanpak van zorgverleners richt zich niet in de eerste plaats op de ziekte zelf (welke vaak de medische focus is), maar op het leven zelf met een chronische aandoening, maar die voor elke patiënt verschillend is.

Wanneer we de patiënt centraal stellen, betekent dit dat alle zorgverleners hun handelen afstemmen op de behoeften en de mogelijkheden van de patiënt en z'n omgeving. Hiervoor bestaan verschillende evidence - based therapeutische kaders.

In deze module staat niet de verpleegkundige als expert aan het woord, maar delen therapeuten zoals kinesisten, ergotherapeuten, diëtisten en psychologen hun kennis en ervaring zodat verpleegkundigen en andere professionals deze kaders mee kunnen integreren in hun dagelijkse zorg, zonder therapeutisch doel. Wel vanuit een visie op geïntegreerde zorg.

Deze module richt zich dan ook tot alle zorgprofessionals die dagelijks de zorg opnemen voor patiënten met een neurologische aandoening in ziekenhuizen, revalidatiecentra, woonzorgcentra, thuiszorg of zelf thuis als mantelzorger. Deze module vormt een deeltraject binnen het postgraduaat revalidatiezorg.

VAK	STUDIE-PUNTEN	LESUREN	EVALUATIE
Neurologie	3	27	schriftelijk examen
<ul style="list-style-type: none"> • NAH • gedragsfuncties • gedrags- en emotionele gevolgen van NAH • taal en spraakstoornissen • dwarslaesie • neuropathie, infecties, neuro-oncologie, post intensive care syndroom 			
Communicatie en klinisch leiderschap	2	18	schriftelijk examen
<ul style="list-style-type: none"> • omgaan met agressie in de zorg • effectieve communicatie • begeleiden van en na slecht nieuwsgesprekken • zelfmanagement - ondersteuning • motiverende gespreksvoering 			
Emotionele en contextuele zorg	3	21	schriftelijk examen
<ul style="list-style-type: none"> • presentie • zelfzorg (burn-out preventie) • cultuursensitieve zorg • omgaan met verlies en rouw • omgaan met euthanasievragen en DNR-code • zorg voor de context van de patiënt • moreel beraad • omgaan met veranderingen in fertiliteit en seksualiteit 			
Geïntegreerde proef	2	10	Casusopdracht

Te bereiken kerncompetenties

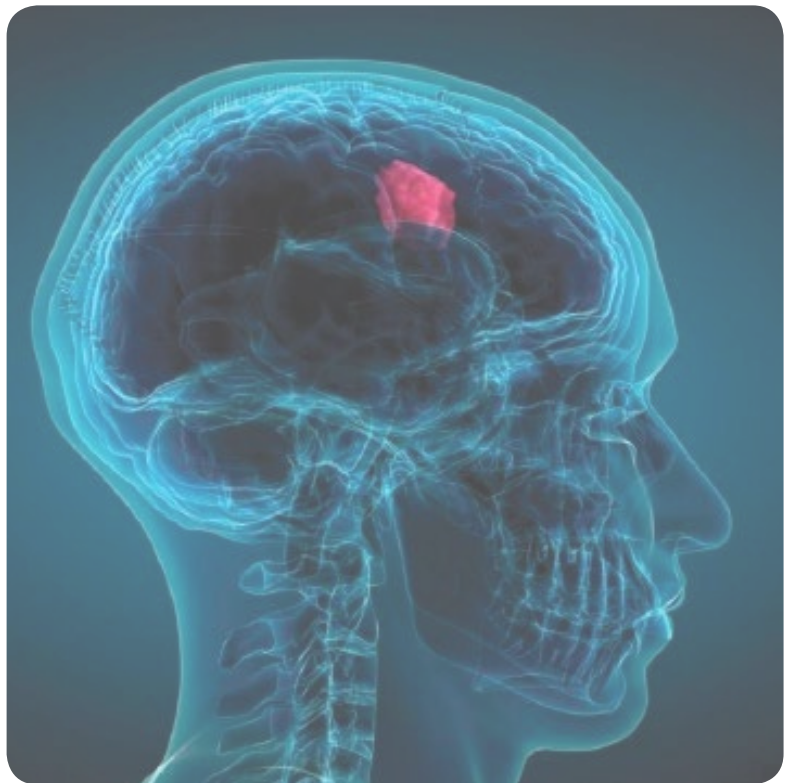

Voortgezette opleiding Neurochirurgische zorg

Neurochirurgie is één van de hoekstenen in de behandeling van patiënten met een neurologische aandoening. Deze snel evoluerende chirurgische specialiteit vraagt van verpleegkundigen een zeer specifieke kennis. Deze kennis is niet enkel van belang om de patiënten en hun omgeving goed te informeren, maar ook om een adequate verpleegkundige observatie en interventie uit te voeren.

De voortgezette opleiding neurologische zorg biedt verpleegkundigen die werken op een afdeling neurochirurgie of in het operatiekwartier een gedetailleerde verdieping in alle mogelijke neurochirurgische behandelingen waarbij steeds het belang van de neuroverpleegkundige benadrukt wordt.

Deelnemers die geen getuigschrift van een postgraduaat wensen, kunnen zich ook inschrijven voor één deelmodule.

VAK	STUDIE-PUNTEN	LESUREN	EVALUATIE
BASISPRINCIPES IN DE NEUROCHIRURGIE	3	15	schriftelijk examen
<ul style="list-style-type: none"> • anatomie en fysiologie binnen de neurochirurgie • klinisch neurologisch onderzoek binnen de neurochirurgie • de rol van verpleegkundige pré-operatief en postoperatief • de rol van de anesthesist • de rol van de verpleegkundige op intensieve zorgen • de rol van de revalidatiearts • de rol van de neuropsycholoog • de rol van de verpleegkundige op een neurochirurgische afdeling/ neurologische afdeling • het belang van peroperatieve monitoring • pijnassessment bij (niet) communicatieve patiënten 			
SPECIFIEKE NEUROCHIRURGISCHE DOELGROEPEN	4	17	schriftelijk examen
<ul style="list-style-type: none"> • aandoeningen van de thoracolumbale wervelkolom • aandoeningen van de cervicale wervelkolom • classificatie van de hersentumoren • postchirurgische behandeling na hersen- en rugtumoren • pediatrie hersentumoren • congenitale afwijkingen schedel en rug • hydrocefalie • de ervaring en noden van een patiënt met HGG en hun mantelzorgers • craniocerebraal trauma • neurovasculaire chirurgie • hypofysechirurgie • epilepsiechirurgie • neuromodulatie voor bewegingsstoornissen (DBS) • neuromodulatie voor pijn (DBS) • trigeminusneuralgie 			
INTEGRATIE	4	11	schriftelijk examen + observatie-opdracht
<ul style="list-style-type: none"> • rol als clinical trial nurse binnen neuromodulatie • neurochirurgische patiënt • kinesitherapie, ergotherapie en logopedie bij neurochirurgische patiënt 			

Te bereiken kerncompetenties

Planning

opleidingen postgraduaat neurologische zorg

Basisopleiding neurologische zorg

Voortgezette opleidingen

- beroertezorg
- neurologische zorg
- neurochirurgische zorg

Opleidingen 2024 -2025

SEMESTER 1

SEMESTER 2

	SEMESTER 1	SEMESTER 2
basisopleiding neurologisch zorg	GENT Artevelde	LEUVEN – GENK UCLL
voortgezette opleiding beroertezorg	Deze opleiding wordt in het academiejaar 2025-2026 georganiseerd	
voortgezette opleiding neurologische zorg		Deze opleiding wordt in het academiejaar 2025-2026 georganiseerd
voortgezette opleiding neurochirurgische zorg		Deze opleiding wordt in het academiejaar 2025-2026 georganiseerd

De informatie voor het academiejaar 2025 – 2026 wordt in april 2025 vrijgegeven.

Het onderwijslandschap

verandert... en wij veranderen graag mee!

Blended learning, wat?

Blended onderwijs is een doordachte en doelgerichte combinatie van synchrone en asynchrone, @home en @campus leeractiviteiten om in een krachtige en motiverende leeromgeving effectief, efficiënt en flexibel leren mogelijk te maken. Onderwijstechnologie wordt daarbij ingezet om het leerproces te versterken.

Voordelen?

- De lessen worden deels online, deels op de campus georganiseerd.
- De mogelijkheid bestaat om bepaalde onderdelen op te nemen van een opleiding, bv 1 module. Hierdoor verspreid je jouw traject over meerdere jaren. Je krijgt een certificaat wanneer je geslaagd bent voor de opgenomen module. Dit geeft je een vrijstelling voor de volgende jaren.
- Het instuderen van de theoretische lessen kan je op je eigen tempo doen. Er wordt (extra) ondersteunend lesmateriaal aangeboden op de digitale leeromgevingen.
- Doordat deelnemers over heel Vlaanderen gemakkelijker kunnen deelnemen, leer je verschillende perspectieven kennen van het ziekenhuislandschap.
- Er kan beter ingespeeld worden op de verschillende noden van iedere student.

POSTGRADUAAT NEUROLOGISCHE ZORG

Tot het postgraduaat zijn Europees erkende verpleegkundigen, bachelors en masters in de gezondheidszorg toegelaten.

Bij het slagen van de basismodule of een voortgezette opleiding krijg je **een certificaat.**

Wanneer je slaagt voor de opleiding (basismodule + voorgezette module) behaal je **een postgraduaatgetuigschrift.**

Deelnemers die geen getuigschrift van een postgraduaat wensen, kunnen zich inschrijven voor één lesdag of meerdere lesdagen. Hierbij krijg je **een bijscholingsattest.**

PROGRAMMAGIDS

Voor meer info

@ sarah.wulteput@arteveldehs.be

🌐 www.arteveldehogeschool.be/opleidingen/postgraduaat/neurologische-zorg

@ Ann.jaques@odisee.be

🌐 <https://www.odisee.be/postgraduaten>

@ stefanie.vandenbergh@vives.be

🌐 www.vives.be/nl/opleidingen/gezondheidszorg/postgraduaten-gezondheidszorg

UC Leuven Limburg

@ wendy.sterckx@ucll.be

🌐 www.ucll.be/verderstuderen

Verantwoordelijke uitgever:
Belgische Vereniging voor neuroverpleegkundigen

/ **BVNV**
ABIN